

DATE DESPRE IMPRESIUNEA UNEI ȚESĂTURI DESCOPERITĂ ÎN AȘEZAREA NEOLITICĂ TÂRZIE DE LA FOENI - "CIMITIRUL ORTODOX" (JUD. TIMIȘ)

Viorica Aghițoaie, Florin Drașovean

Așezarea de la Foeni-*Cimitirul Ortodox* a intrat în literatura de specialitate în deceniul al optulea când au fost descoperite fortuit materiale ceramice pictate ce aparțin neoliticului târziu din Banat (LAZAROVICI 1979, 167). Necesitatea de a le preciza poziția stratigrafică și cronologică ne-a determinat în anul 1991 să începem cercetările sistematice de anvergură. Acestea au permis definirea unui nou grup cultural care, în principal, se caracterizează printr-o ceramică pictată, cu precădere, înainte de ardere (DRAȘOVEAN 1994a; 1994b; 1997).

Din punct de vedere cronologic, datele C14 calibrate încadrează locuirea de la Foeni-*Cimitirul Ortodox* în intervalul 5855-5699 BP (DRAȘOVEAN 2003, 45).

În anul 2000, în suprafața S8, în bordeiul B 1, a fost descoperit un fund de vas lucrat dintr-un lut amestecat cu nisip fin și mică, bine omogenizat și ars la negru. La exterior vasul a fost puternic lustruit. Pe fund se păstrează impresiunea unei țesături (fig. 1). Dată fiind relativa raritate a unei asemenea descoperiri am considerat utilă analizarea impresiunii de către un specialist în domeniul textilelor.

Analizarea datelor tehnice privind amprenta textilă s-a făcut pe baza unor minuțioase analize vizuale folosindu-se atât lupe textile cât și observații microscopice, acestea fiind urmate de măsurători specifice și analize cantitative.

Deoarece nu s-a păstrat decât amprenta textilei, s-au făcut numeroase comparații cu textile tradiționale moderne, un rol important avându-l și experiența în domeniu acumulată de restauratorul textile. În baza analizelor efectuate au rezultat mai multe concluzii pe care le vom expune în cele ce urmează.

Din observațiile macroscopice efectuate s-a constatat faptul că materialul textil a fost realizat prin împletirea simplă a două sisteme de fire: fire de-a lungul țesăturii -de urzeală, și fire care sunt în lățimea ei -de băătură, având contextură de bază "legătura pânză". De asemenea, pe baza măsurătorilor și a observațiilor făcute cu lupa textilă, s-a constatat că desimea firelor este de 3 fire/cm, respectiv de 7 fire/cm.

Pe baza comparațiilor făcute, a analizelor cantitative și, mai ales, a experienței restauratorului textile, s-a putut stabili finețea firelor din care este realizat materialul

ce s-a imprimat pe fundul vasului. Acestea au dimensiuni apropiate, firele unui sistem au aprox. $Nm = 2$, iar celelalte au aprox. $Nm = 3$ (Nm = număr metric). Datele prezentate sunt însă aproximative, întrucât este cunoscut faptul că finețea unui fir rezultă din raportul dintre lungimea firului și greutatea acestuia, iar faptul că nu s-au păstrat mostre din materialul textil au fost posibile doar unele estimări făcute pe baza amprentelor rămase.

Materialul textil a fost realizat manual, el putând fi realizat fie pe rame, fie cu un război de țesut care, la acea dată, era unul de tip vertical. Textila a fost realizată din fire simple, destul de rigide, cu fibră lungă și uniformă, fire care în momentul așezării vasului crud, datorită greutății deloc neglijabile a acestuia, s-au imprimat în lut. Firele în discuție, care ar fi putut avea astfel de calități, ar fi putut fi toarse din fibre vegetale, probabil din cânepă. Presupunând și faptul că țesătura ar fi fost realizată din fire de lână, fire care sunt mai moi și mai pufoase, urma lăsată în lut de acestea nu ar fi putut fi atât de clară și de bine conturată ca și în acest caz. Prin urmare considerăm că impresiunea în discuție aparține unui țesături din fibre vegetale, fin lucrate, mai rigidă decât o țesătură lucrată din lână, care ar fi putut compune un covor de mici dimensiuni.

Din cele prezentate mai sus, studiul acestei amprente a oferit câteva date tehnice care, deși unele sunt estimative și aproximative, oferă unele informații suplimentare cu privire la tipul de țesătură și la materialul din care aceasta a fost realizată în acea perioadă.

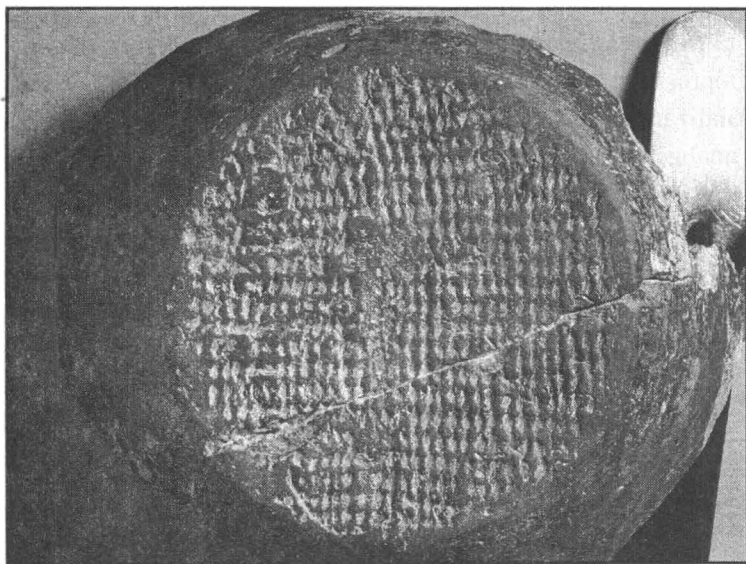


Fig. 1 - Fragment ceramic de la Foeni - Cimitirul Ortodox

Fig. 1. Ceramic fragment with cloth impression from Foeni - Cimitirul Ortodox

Bibliografie

- Draşovean Florin, 1994a** - *Cultura Petreşti în Banat*, în *SIB*, 16 (1994).
1994b - *The Petreşti Culture in Banat*, în *AnB*, 5 (1994).
1997 - *Die Petreşti-Kultur im Banat*, în *PZ*, 72, 1 (1997).
2003 - *Transilvania şi Banatul în neoliticul târziu. O contribuţie la originile culturii Petreşti*, în *Apulum*, XL, (2003), pp. 39-58.
- Lazarovici Gheorghe, 1979** - *Neoliticul Banatului*, Cluj-Napoca (1979).

THE ANALYSIS OF A CLOTH IMPRESSION FROM THE LATE NEOLITHIC SETTLEMENT FOENI-CIMITIRUL ORTODOX (TIMIŞ COUNTY)

Summary

The paper introduces the analysis of the textile impression from Foeni-Cimitirul Ortodox. The impression was printed on the bottom of a ceramic pot uncovered in 2000 in the archaeological layer of surface S8, in the pithouse B1. The fragment was analysed by a textile restorer. The piece of cloth was made of vegetal fibre.